



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2636/2024
13.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Славољуб Милошевић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Дамир Бејић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора о доживотном издржавању и утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 105/23 од 28.09.2023. године, у седници одржаној 13.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 105/23 од 28.09.2023. године у делу којим је одбијена жалба тужене.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу П 33/22 од 24.10.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и утврђено да је ништав Уговор о доживотном издржавању закључен између сада пок. ВВ бившег из ... као примаоца издржавања и тужене ББ из ..., као даваоца издржавања, потврђен од стране Јавног бележника Драгана Николића из ... дана 04.02.2020. године под ОПУ: 173-2020 у делу којим је сада пок. ВВ располагао са 2/6 стана који се налази у Нишу, ... број .., стан број .., на к.п. бр. ... К.О. Ниш – Теле Кула, површине 80м², у преосталом делу одбијен је захтев за утврђење ништавости целог уговора. Ставом другим изреке је утврђено да је сада пок. ГГ из ... у току трајања брачне заједнице са сада пок. ВВ по основу стицања у браку стекла право својине на ½ стана број .. у Нишу, ... број .., саграђеном на к.п. бр. .. К.О. Ниш – Теле Кула, површине 80м² и да ½ тог стана представља њену заоставштину, што је тужена ББ дужна да призна. Ставом трећим изреке је утврђено право својине тужиоца АА на 1/6 наведеног стана, што је тужена ББ дужна да призна и трпи. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 129.840,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 105/23 од 28.09.2023. године, одбијене су као неосноване жалба тужиоца и тужене и потврђена пресуда Вишег суда у Нишу П 33/22 од 24.10.2022. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права са предлогом да се одбије тужбени захтев тужиоца.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у побијаном делу у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр 72/11... 10/23-други закон) и утврдио да ревизија тужене није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности у смислу члана 408. ЗПП. У образложењу ревизије се указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, када се између осталог наводи да је побијана пресуда неразумљива. Међутим, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП ревизија се не може изјавити, с обзиром на то да иста није прописана као разлог за изјављивање ревизије одредбама члана 407. став 1. тачка 1-3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, пред Јавним бележником Иваном Перовић из ..., прекинут је поступак расправљања заоставштине иза покојног ВВ и тужилац АА, син покојног ВВ упућен је на парницу, како би доказао да је без правне важности Уговор о доживотном издржавању закључен између покојног ВВ, као примаоца издржавања и тужене ББ, као даваоца издржавања, потврђен пред Јавним бележником Драганом Николићем из ... дана 04.02.2020. године под бројем ОПУ: 173-2020. ВВ је преминуо2020. године, после смрти своје супруге ГГ, која је преминула дана ...2014. године. Пре овде спорног уговора о доживотном издржавању, ВВ је од 24.08.2017. године имао закључен уговор о доживотном издржавању са тужиоцем, као даваоцем издржавања, који је због поремећених односа раскинут правноснажном пресудом Основног суда у Нишу, чија је правноснажност наступила неколико дана после његове смрти. Предмет оба уговора о доживотном издржавању био је стан број ..., површине 80м² у Нишу, ... број ..., саграђен на к.п. бр. .. К.О. Ниш – Ћеле Кула. Овај стан је за време трајања брачне заједнице са сада покојном ГГ њен супруг ВВ добио на коришћење на основу Уговора о коришћењу закљученог са Дирекцијом за управљање и газдовање Војним стамбеним фондом број 84-467 од 20.07.1976. године, који је откупио Уговором о откупу закљученим дана 28.04.1992. године.

Вештак медицинске струке Лидија Костић Бановић из ... је према медицинској документацији и историји болести ВВ утврдила да у време потписивања Уговора о доживотном издржавању са туженом, ВВ смрт била извесна и објективно очекивана у блиској будућности.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је примењено материјално право, када је утврђено да је предметни Уговор о доживотном издржавању закључен између сада пок. ВВ, као примаоца издржавања и тужене ББ, као даваоца издржавања, потврђен од стране Јавног бележника Драгана Николића из ... дана 04.02.2020. године,

под ознаком ОПУ: 173-2020, ништав у делу којим је сада пок. ВВ располагао са 2/6 предметног стана, да је сада пок. ГГ у току трајања брачне заједнице са сада пок. ВВ по основу стицања у браку стекла право својине на $\frac{1}{2}$ предметног стана, која представља њену заоставштину и право својине тужиоца на $\frac{1}{6}$ предметног стана сходно члану 171. и 176. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр. 18/05... 6/15) и члана 9. став 2. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“, бр. 46/95... 6/15).

Чланом 171. став 1. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/05 са изменама и допунама) прописано је да имовина коју су супружници стекли радом током трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину а чланом 180. став 2. истог закона прописано је да се претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки.

Имајући у виду да је покојни ВВ предметни стан на коришћење добио дана 20.07.1976. године и исти откупио дана 28.04.1992. године, односно у току трајања заједнице живота са сада покојном ГГ, наведена непокретност представља њихову заједничку тековину и сагласно оборивој законској претпоставци установљеној чланом 180. став 2. Породичног закона њихови удели у стицању су једнаки. Сходно томе, правилно је првостепени суд нашао да је мајка парничних странака по основу стицања у браку била сувласница са $\frac{1}{2}$ идеалног дела на предметном стану, што у смислу члана 9. став 1. и 2. у вези са чланом 8. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“ број 46/95, 101/08 – одлука УСРС И6/15) њеног супруга ВВ, који ју је надживео и тужиоца и тужене, као њене потомке, чини законским наследницима првог законског реда који насељују на једнаке делове.

На основу наведених законских одредби несумљиво следи да је спорни уговор о доживотном издржавању закључен између ВВ и тужене ништав у погледу његовог располагања правом власништва преко $\frac{1}{6}$ идеалног дела, колико чини наследни удео тужиоца иза његове мајке.

Неосновани су наводи ревизије којима се указује да тужилац у оставинском поступку иза пок. ГГ није истакао постојање имовине из брачне тековине на предметном стану и да је истеком рока од 3 године преклудирани у погледу права на утврђивања брачне тековине своје мајке сада пок. ГГ. Наиме, решењем Основног суда у Нишу О 3326/14 од 07.10.2014. године, обустављен је поступак расправљања заоставшитне иза пок. ГГ из ..., рођене ...1938. године, преминуле ...2014. године, због непостојања имовине која би била предмет наслеђивања. Стога је правилан закључак другостепеног суда да, како је исти поступак прекинут због непостојања непокретне имовине и решење донето у оставинском поступку деклараторне природе, утврђење права својине, односно заоставштине не застарева.

Исто тако, неосновани су наводи ревизије којима се указује да је тужилац недостојан за наслеђивање, а због разлога, због којих је раскинут Уговор о доживотном издржавању између тужиоца и сада пок. ВВ, с обзиром на то да утврђено право својине тужиоца на $\frac{1}{6}$ предметног стана представља наследни део иза мајке тужиоца, пок. ГГ, као законског наследника првог наследног реда.

Чланом 4. став 1. Закона о наслеђивању прописани су услови за недостојност за наслеђивање који недостојним чине онога ко је умишљајно оставиоца лишио смрти или то покушао да учини, који принудом, претњом или преваром оставиоца навео да

сачини или опозове завештање или његову одредбу или га је у томе спречио, који у намери спречавања оставиочеве последње воље уништио или сакрио његово завештање или га је фалсификовао, као и онај ко се теже огрешио о законску обавезу издржавања оставиоца или му је ускратио помоћ.

Указивање тужене на недостојност односило се на неиспуњавање тужиочевих обавеза из уговора о доживотном издржавању који је пре закључења предметно уговора између оставиоца и тужене, тужилац имао закључен са оцем парничних странака. Појам уговора о доживотном издржавању регулисан је чланом 194. Закона о наслеђивању, а члановима 201. и 202. истог закона предвиђени су последњи разлози за раскид тог уговора због поремећених односа и промењених околности. Међутим, као и сваки други теретни уговор, тако је и уговор о доживотном издржавању у конкретном случају раскинут због неиспуњавања уговорних обавеза од стране тужиоца, као даваоца издржавања, што га у смислу цитираног члана 4. став 1. Закона о наслеђивању не чини недостојним недостојним за наслеђивање.

Како се одбија као неоснована ревизија тужене и наводи из ревизије нису од утицаја на другачију одлуку овог суда, то није неопходно даље детаљно образлагати ову пресуду у смислу члана 414. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 414. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић